

SAMOEVALVACIJSKO POROČILO - SREDNJA ŠOLA ZAGORJE

1. PREDSTAVITEV ŠOLE

V Srednji šoli Zagorje izobražujemo po programih nižje poklicnega izobraževanja, srednje poklicnega in srednje strokovnega izobraževanja ter poklicno tehniškega izobraževanja. Dijakom nudimo možnost vpisa v naslednje programe:

- pomočnik v biotehnikih in oskrbi,
- trgovec,
- gastronomske in hotelske storitve,
- zdravstvena nega,
- ekonomski tehnik,
- gastronomija.

Na področju gastronomije izobražujemo za poklice, ki so deficitarni in glede na pogoje na trgu dela pričakujemo, da se bo vpis, kljub demografskim podatkom in politiki oblikovanja mreže šol, povečal. V preteklosti smo uspeli pridobiti program zdravstvena nega in tako ponudili večje možnosti izbire poklica dijakom v Zasavju.

V naši viziji smo zapisali, da želimo dijake usmeriti na pot samostojnosti in vseživljenjskega učenja, odprtosti, strpnosti ter sprejemanja različnosti.

V šoli se trudimo, da ustvarjamo prijetno in prijazno delovno okolje, saj pouk poteka v prenovljenih in sodobno opremljenih učilnicah. Prednost šole je manjše število dijakov, zato lahko več pozornosti posvečamo medsebojnim odnosom ter osebnostnemu in poklicnemu razvoju dijakov. V pouk vključujemo aktivne oblike učenja (problemsko, projektno in sodelovalno učenje), dijaki uporabljajo spletno učilnico, e-gradiva.

Dijakom ponujamo možnost sodelovanja v različnih projektih, tekmovanjih in mednarodni izmenjavi (Španija, Francija, Avstrija in Češka). Prepričani smo, da dijaki in učitelji tako pridobivajo dragocene izkušnje, spoznavajo izobraževalne sisteme in kulturo drugih držav. Sodelujemo v projektih Zdrava šola, EKO šola, Učni krogi, prostovoljstvo. Z različnimi oblikami dela, ki potekajo v okviru interesnih dejavnosti in projektne tedna, razvijamo ustvarjalnost, poudarjamo pomen vrednot in poklicnih kompetenc posameznega poklicnega področja.

2. SAMOEVALVACIJA

2.1. Predstavitev obravnavanega prednostnega področja

V šolskem letu 2010/2011 je komisija za kakovost izvajala aktivnosti samoevalvacije v okviru skupine šol, vključenih v konzorcij UNISVET in skupine šol, vključene v konzorcij MUNUS.

Ugotavljali smo kakovost na področju naslednjih kazalnikov: stalno izobraževanje in razvoj učiteljev, zadovoljstvo učiteljev, sodelovanje učitelj – dijak, razrednik – dijak in razrednik – starši. Odločili smo se prenoviti spletne strani šole in sklenili, da bomo več pozornosti posvetili uporabi novih metod dela.

V šolskem letu 2011/2012 pa so bila naša izhodišča za opredelitev ciljev naslednja:

- dvigniti kvaliteto pouka in poučevanja,
- opremiti dijake s strategijami, ki jih bodo privedle do aktivnega in trajnega znanja,
- prispevati k oblikovanju pozitivnih vrednot v šoli.

Ker na naši šoli izobražujemo dijake različnih izobraževalnih programov in tudi različnih stopenj zahtevnosti, smo prepričani, da moramo dijake dobro usposobiti v smislu poklicnih kompetenc. Na prvi delavnici učiteljskega zbora smo za kurikularni cilj sprejeli strokovno usposobljenost za opravljanje poklica. Na področju stališč, vrednot, spretnosti pa smo oblikovali cilj: dijaki upoštevajo pravila kulturnega obnašanja, bontona in vrednot. V komunikaciji z dijaki namreč pogrešamo poznavanje pravil lepega obnašanja, kulturnega vedenja, spoštovanja vrstnikov in starejših in tudi ravnanje v skladu z moralnimi vrednotami.

Razprava o določanju prioriternih ciljev je bila pestra in strokovno argumentirana. Po razpravi smo v učiteljskem zboru dosegli soglasje o izbiri prioriternih ciljev.

2.2. Načrtovanje, izvedba in spremljanje doseganja zastavljenih ciljev

Akcijski načrt na ravni šole smo v obliki predloga pripravile članice tima. Naš cilj je bil, da predlagamo izboljšavo dejavnosti, ki jih na šoli že izvajamo in uvedeno tudi druge, nove metode dela in dejavnosti, ki bodo prispevale k večji kvaliteti dela in doseganju zastavljenih prioriternih ciljev. Učitelji so oblikovali svoje

akcijske načrte. V strokovnih aktivih so nato opredelili skupne akcijske načrte. Članice tima smo vse sodelujoče opozarjale, naj si postavijo realne, merljive cilje za dejavnosti, s katerimi želijo doseči načrtovana prioritetna cilja.

Cilj1

Dijaki so strokovno usposobljeni za opravljanje poklica

Opredelili smo naslednje značilnosti in dejanja dijakov:

- dijaki izboljšajo učni uspeh na zaključnih izpitih in poklicni maturi,
- dijaki dokažejo svojo strokovno usposobljenost s sodelovanjem na različnih prireditvah v šoli in izven šole,
- izboljšati uspešnost opravljanja praktičnega usposabljanja dijakov pri delodajalcih.

Načrtovali pa smo naslednje dejavnosti:

Dodatne učne ure določenih predmetov, ki so sestavni del ZI in PM; zmanjšati osip dijakov, izboljšati povezanost teorije s prakso.

Dijaki v čim večjem številu sodelujejo na promocijskih dejavnostih šole (dan odprtih vrat, informativni dan), se v čim večjem številu udeležujejo tekmovanj iz različnih področjih, izboljšati ponudbo mednarodnega sodelovanja dijakov. Strokovne ekskurzije pri delodajalcih, izobraževanje dijakov o izpolnjevanju predpisane dokumentacije, dodatne ure priprav na praktično usposabljanje.

Merila za spremljanje doseganja ciljev so bila naslednja:

Število dodatnih ur pouka, število prisotnih dijakov, preverjanje znanja, analiza učnega uspeha, prehodnost dijakov, število ponavljalcev, izpisanih, število medpredmetnih povezav, sodelovanje z zunanjimi predavatelji, vključevanje primerov prakse v splošno izobraževalne predmete, delež sodelujočih dijakov v populaciji vpisanih dijakov, število prireditev za promocijo, uspešnost dijakov na tekmovanjih, število strokovnih ekskurzij, število partnerskih šol, ovrednotenje učnih listov, raven zadovoljstva dijakov na strokovnih ekskurzijah, število pravilno izpolnjenih dnevnikov, ocena dnevnika.

Cilj2

Dijaki upoštevajo pravila kulturnega obnašanja, bontona, vrednote

- dijaki se v medsebojnih odnosih vedejo spoštljivo,
- dijaki poznajo in upoštevajo osnove bontona in poslovnega bontona,
- dijaki se vedejo v skladu s splošno civilizacijskimi vrednotami.

Načrtovali pa smo naslednje dejavnosti:

Osveščanje dijakov na razrednih urah, šolska pravila, predavanje za starše, delavnice v okviru interesnih dejavnosti.

Preverjanje poznavanja bontona, dijaki pripravijo seminarske naloge in predstavitve na to temo, oblikovanje predmeta z vsebinami bontona v odprtem kurikulumu.

Ugotoviti pomen vrednot dijakov, delavnice v okviru projektnega tedna, predavanje zunanjega strokovnjaka.

Merila za spremljanje doseganja ciljev so bila naslednja:

Število vzgojnih ukrepov vrste ukrepov - opomin, ukor, število alternativnih vzgojnih ukrepov (delež), število prisotnih staršev na predavanju, raven zadovoljstva staršev, ugotavljanje vpliva staršev na dijake – opisno, število delavnic, število prisotnih dijakov, raven zadovoljstva dijakov, analiza vprašalnika, poročila razrednikov o obnašanju dijakov, število seminarskih nalog, število predstavitev, število izobraževalnih programov s predmetom v odprtem kurikulumu, anketni vprašalnik za dijake.

V februarju 2012 smo ob zaključku delavnice pregledali naš akcijski načrt in naredili evalvacijo dosedanjega dela v projektu samoevalvacije.

3. REZULTATI

3.1 Ovrednotenje doseganja zastavljenih ciljev

Posamezni strokovni delavci in vodje strokovnih aktivov so ob zaključku šolskega leta zapisali svoje refleksije, tako da so res razmišljali in zapisali, kako so uspeli kot posamezniki in šola kot celota uresničiti akcijski načrt. Ugotavljali smo, da vseh meril, ki smo si jih želeli spremljati, nismo uspeli realizirati. Postavili smo si tudi veliko kvantitativnih podatkov za spremljanje in

vrednotenje izboljšav. Posamezniki so bili pri spremljavi zastavljenih ciljev bolj dosledni, drugi manj.

Na doseganje načrtovanih ciljev je vplivalo več dejavnikov, med drugim tudi obremenjenost pedagoških delavcev, ki sodelujejo v več projektih, ki so časovno in organizacijsko zelo zahtevni.

V samoevalvacijskem timu smo se odločile, da akcijski načrt vrednotimo z metodo DEXi. Oblikovale smo vprašalnik za vodje strokovnih aktivov.

DEXi je interaktiven računalniški program, ki pomaga pri reševanju kompleksnih problemov. Najpomembnejši del DEXi – ja je baza znanja (Rajkovič, Florjančič, Bernik, 1999). Predstavlja namreč tisti del, ki mora biti ustvarjalen za vsak primer posebej in zahteva podrobno poznavanje problemskega področja. Pri tem mora biti definirano drevo kriterijev, kjer je problem strukturiran v več podproblemov. Drevo je lahko sestavljeno iz več nivojev, odvisno od strukturiranosti problema. Liste v drevesu predstavljajo osnovni atributi, nivo višje so agregirani atributi.

Bistvo večparametrskega odločanja je v strukturiranju določenega problema v manjše podprobleme. Problemi vedno obstajajo in včasih se zdijo nerešljivi. V tem primeru nam lahko večparametrsko odločanje olajša delo. Vrednotenje variant pri večparametrskem odločanju tako poteka na osnovi večparametrskega odločitvenega modela, ki je sestavljen iz treh delov:

- atributi oziroma kriteriji, ki predstavljajo vhod v model in jih je potrebno definirati;
- funkcija koristnosti, ki opredeljuje vpliv nižje nivojskih kriterijev glede na tiste, ki ležijo višje v drevesu;
- variante, ki jih opišemo z vrednostmi osnovnih kriterijev.

V primeru ocene uspešnosti našega akcijskega načrta sta v drevo kriterijev vnesena:

Cilj 1: Dijaki so strokovno usposobljeni za opravljanje poklica.

Cilj 2: Dijaki upoštevajo pravila kulturnega obnašanja, bontona, vrednote,

kot atributa drevesa kriterijev. Vsak atribut je določen z zalogo vrednosti, ki ima ime, opis in razred. Razpon zaloge vrednosti atributov na listu drevesa vsebuje tri stopnje. Na primer atribut: Povezovanje z organizacijami v okolju, ima tri vrednosti: ga ni, dobro, odlično.

Akcijski načrt ima pet zalog vrednosti: ni uresničen, delno uresničen, zadovoljiv, popolnoma uresničen, odličen.

Funkcija koristnosti je določena za vsak agregirani atribut. Izražena je z odločitvenimi pravili tipa »če-potem«, ki podajajo medsebojno odvisnost kriterijev in njihov vpliv na končno oceno, kot navajajo Rajkovič, Florjančič, Bernik (1999).

Po Vrtačniku in Severju (2002) je pomembna lastnost programa DEXi transparentnost baze znanja, ki omogoča uporabniku pregled nad modelom v katerikoli fazi, doseg do vseh vrednosti in uporabljenih pravil ter enostaven dostop do razlage vrednosti. Celostna ocena variante se izračuna s postopki agregacije delnih ocen atributov. Pravila se določijo neposredno ali posredno z definicijo »želenih« uteži. Program DEXi ob določitvi vsaj dveh odločitvenih pravil ob upoštevanju uteži sam izračuna vrednost agregirane funkcije. Na osnovi utežene vsote lahko za vsak delni atribut določimo, kakšen bo njegov vpliv.

S pomočjo DEXi –ja smo ugotovili, da je naš akcijski načrt zadovoljiv. Dijaki so strokovno dobro usposobljeni za opravljanje poklica. Lahko rečemo, da se tudi kar kulturno obnašajo. Ugotavljamo, da moramo izvesti več medpredmetnega povezovanja, pa tudi več predstavitev primerov dobre prakse v šoli, v kraju, na konferencah in seminarjih. Učitelji se moramo pogosteje vživeti v vlogo mediatorja. Nadgraditi moramo prostovoljstvo. Pokazalo se je, da je bila izvedba bibliopedagoških ur manj zadovoljiva.

Smo pa zelo dobri pri izvajanju delavnic in izobraževanju dijakov v okviru interesnih dejavnosti in na projektnem tednu. Po mnenju anketiranih so predstavitve naše šole na informativnih dnevih in dnevih odprtih vrat, odlične.

Prav tako se zelo dobro povezujemo z drugimi šolami in z delodajalci.

Veseli nas, da smo izbrali prava cilja, da smo bili uspešni. Trudili se bomo, da bo naš akcijski načrt v naslednjem šolskem letu popolnoma izpolnjen.

4. USMERITVE

4.1. Usmeritve za naslednje šolsko leto

Temeljne ugotovitve samoevalvacije

Učitelje smo povprašali, kaj na naši šoli delamo dobro in kaj bi morali še izboljšati.

Večina učiteljev je mnenja, da je potrebno nadaljevati z zastavljenimi cilji. Izpostavili so veliko dejavnosti, za katere se je doslej izkazalo, da smo uspešni: individualne obravnave dijakov, odprti za novosti, drugačne oblike dela, povezovanje teorije s prakso, veliko projektov, dobra promocija šole, povezovanje z okoljem....

»Na naši šoli je prijetno učiti, saj so dijaki do profesorjev spoštljivi, hkrati pa je uspelo profesorjem ohraniti avtoriteto, čeprav ne gre za tipičen tehnokratski odnos.«

Predlagajo, da je potrebno dijake spodbuditi k samostojnemu, odgovornemu pristopu k praktičnemu delu, dajati dijakom več avtentičnih nalog pri pouku, poiskati poti, kako pri dijakih vzpodbuditi radovednost, voljo za odkrivanje novih znanj, izboljšati sodelovanje med učitelji, pripraviti še več integracij, medpredmetnega sodelovanja in učnih situacij. Prepričani so, da bi v drugačne, bolj inovativne metode dela pri pouku morali vključiti več učiteljev.

Napisali so: «Izobraževanje učiteljev! Ker le učitelj, ki gre v korak s časom, lahko ustrezno motivira dijake.»

Pri dijakih si želijo več samoiniciativnosti in samostojnosti.

Opozarjajo tudi, da mnogokrat »zanemarjamo« dobre in nadarjene dijake, ker imamo preveč dela s slabšimi. Učitelje moti tudi nedoslednost pri izvajanju vzgojnih ukrepov.

Usmeritve za nadaljnje delo in konkretni ukrepi za šol. leto 2012/2013

Kljub časovnim, materialnim in organizacijskim obremenitvam, ki jih zahteva projekt samoevalvacije, smo prepričani, da prinaša veliko pozitivnih dejavnikov. Za strokovne delavce - učitelje pomeni predvsem krepitev odgovornosti za kakovostno delo. Za šolo kot ustanovo pomeni samoevalvacija sistematično vrednotenje dela šole ter sprejemanje ukrepov na podlagi analiz dosedanjega dela. Dobra samoevalvacija je usmerjena nazaj in naprej.

V prihodnjem šolskem letu načrtujemo, da bomo nadaljevali z izboljšavami na področju obeh do sedaj izvajanih ciljev, ki pa ju bomo še nadgradili.

Več pozornosti bomo v prihodnje namenili naslednjim področjem: odnosi, oblikovanje pozitivne, vendar samokritične samopodobe dijakov, bralna pismenost.

Naj zaključimo z mislijo Konfucija: »Človek, ki skrbi za svoje staro znanje in hkrati nenehno pridobiva novo, lahko postane učitelj drugih.«

Zagorje ob Savi, 25. 9. 2012

Samoevalvacijski tim:
Anica Ule Maček
Barbi Vidmar
Aljaša Urbanija